

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
“Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

แนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

Development Guidelines Supervision in School
Buriram Primary Educational Service Area Office 2

ชูศักดิ์ ชื่นเย็น¹, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศันสนีย์ จะสุวรรณ²

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

²อาจารย์ที่ปรึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

sansanee.ja@ssru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1)สภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาตามสภาพจริงและตามที่คาดหวัง และ(2) นำเสนอแนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 โดยการใช้แบบสอบถามที่มีความเที่ยงตรง (Validity) ระหว่าง 0.67-1.00 ตามวิธีการหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ (Index of Item Objective Congruence) และมีความเชื่อมั่น (Reliability) ทั้งฉบับ 0.987 ตามวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach’s Alpha Coefficient) ศึกษาสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาตามสภาพจริง ตามที่คาดหวัง และจัดลำดับความต้องการจำเป็นของการนิเทศภายในสถานศึกษาตามวิธีการ Priority Need Index (PNI) แบบปรับปรุง (PNI_{modifies}) จากกลุ่มตัวอย่างสถานศึกษา 146 โรง จำนวน 438 คน หลังจากนั้นใช้วิธีการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ 9 คน หาแนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยใช้เทคนิคการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) แล้วทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า

1. การนิเทศภายในสถานศึกษาตามสภาพจริงและตามที่คาดหวังโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านตามลำดับของความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย พบว่า การให้ความรู้ในสิ่งที่จะทำให้ (Informing) รองลงมาการประเมินผลผลิตของการดำเนินงาน (Evaluating) รองลงมาการปฏิบัติงาน (Doing) รองลงมาการวางแผนการนิเทศ (Planning) และการสร้างขวัญและกำลังใจ (Reinforcing) ตามลำดับ

2. แนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษา (1) ด้านการวางแผนการนิเทศควรมีการสำรวจความต้องการในการนิเทศภายในสถานศึกษา ควรมีการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศที่ใช้ในการวางแผนการนิเทศภายในสถานศึกษา ควรมีการจัดทำโครงการนิเทศภายในสถานศึกษา และควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในสถานศึกษา (2) ด้านการให้ความรู้ในสิ่งที่ทำให้ควรมีการอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้ของวิทยากรให้บุคลากรภายในสถานศึกษา (3) ด้านการปฏิบัติงานควรมีการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษา ควรมีการควบคุมคุณภาพการปฏิบัติการนิเทศภายในสถานศึกษา

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
“Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

ควรมีการประเมินความสำเร็จการนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นระยะ ๆ ควรมีการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้ทันสมัยอยู่เสมอ และควรมีการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของนักเรียน (4) ด้านการสร้างขวัญและกำลังใจ ควรสร้างการรู้จักและยอมรับค่านิยมของตนเอง ควรมีบริการที่ตรงตามความต้องการของครู และควรมีช่องทางเลือกใช้การติดต่อสื่อสารได้หลายรูปแบบ เช่น ทางโทรศัพท์ ทางอินเทอร์เน็ต เป็นต้น (5) ด้านการประเมินผลผลิตของการดำเนินงานควรมีการวิเคราะห์ข้อมูลของการนิเทศภายในสถานศึกษา ควรมีการพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ควรมีการจัดทำรายงานผลการนิเทศภายในสถานศึกษา และควรมีการกำหนดกรอบการประเมินผลการนิเทศภายในสถานศึกษา

คำสำคัญ : แนวทางการนิเทศ / นิเทศภายในสถานศึกษา

Abstract

This research aims to study (1) the internal supervision of authentic and as expected and (2) to propose the development of internal supervision Buriram Primary Educational Service Area Office 2. By using a questionnaire Validity between 0.67 - 1.00 according to the index for the consistency between question on the purpose, reliability 0.987 by cronbach's alpha coefficient. Study of Educational Supervision authentic as expected and prioritize the needs of the internal supervision according to Priority Need Index (PNI) improved (PNI_{modifies}). Samples 146 school, 438 people, then interview the experts 9 people find ways to improve communication within the school, using techniques to monitor data triangulation then analyzes the data content.

The research found that

1. Supervision of site conditions and the expected overall and specifically at a high level. When considering the respective needs of high to low found the knowledge of what to do, followed by an evaluation of the operation, followed by operations, minor planning supervision and building morale respectively

2. Guidelines for the Development of Educational Supervision. (1) Planning supervision should explore the need for supervision within the school, the information system should be used in the planning of internal supervision, there should be a program of internal supervision, there should be a supervisory board within the school. (2) The knowledge of what to do should have the knowledge, training of trainers to staff within the school. (3) Operations should be designed to meet the learning objectives of the curriculum, there should be quality control of the internal supervision, success should be evaluated periodically to oversee the schools should develop learning up to date, there should be an

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
“Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

evaluation of student learning. (4) The morale should recognize and accept the values of their own, there should be a service that meets the needs of teachers, should have the choice to use multiple forms of communication such as the telephone or the Internet. (5) The evaluation of operations there should be a breakdown of communication within the school, should the development of internal supervision continuing education, the report should be prepared on site to oversee the study, the framework should include an evaluation of internal supervision.

Keywords: Guidelines for Supervision / Supervision Institute

บทนำ

การศึกษาเป็นปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งในการพัฒนามนุษย์ให้มีความสมบูรณ์สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้กำหนดไว้ในมาตรา 6 ว่าการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรมมีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข การนิเทศการศึกษามีส่วนสำคัญอย่างมากต่อการเพิ่มประสิทธิภาพให้กับสถานศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูซึ่งเป็นผู้สอนหลักในระบบการศึกษา สำหรับจุดมุ่งหมายของการนิเทศมีความต้องการปรับปรุงการสอนของครูให้มีคุณภาพมากขึ้น ซึ่งองค์ประกอบของการนิเทศประกอบด้วย การช่วยเหลือครูผู้สอนโดยตรงให้มีการปรับปรุงการสอนด้วยตัวของครูเองอย่างสม่ำเสมอ การพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม โดยการวางแผนการแก้ปัญหาและกำหนดเป้าหมายของกลุ่มร่วมกัน การเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพ โดยให้ครูจัดทำแฟ้มสะสมงาน การพัฒนาหลักสูตร โดยปรับกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของผู้เรียน การวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาและปรับปรุงการเรียนการสอน (สุทธนู ศรีไสย์. 2537: 1-2) ในการพัฒนาการศึกษาต้องมีการนิเทศเป็นหลักของการจัดกิจกรรมในสถานศึกษา อีกทั้งยังเป็นกระบวนการของการศึกษาที่มุ่งส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนามาตรฐานของการศึกษาโดยเฉพาะผู้นิเทศต้องมีความรู้ ประสบการณ์ และทักษะต่างๆ ในการนิเทศ ต้องการการสนับสนุน ต้องการขวัญและกำลังใจ ต้องการความร่วมมือร่วมใจจากบุคคลทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาขณะเดียวกันผู้รับการนิเทศต้องการการดูแลเอาใจใส่ ต้องการขวัญและกำลังใจและการสนับสนุนจากผู้นิเทศและผู้บริหารเช่นกัน (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2546: 1) ดั้งแนวคิดของ สจัด อุทรานันท์ ที่เสนอว่าการนิเทศมีองค์ประกอบ 5 ด้าน ได้แก่ ด้านที่ 1 การวางแผนการนิเทศ (Planning) ด้านที่ 2 การให้ความรู้ในสิ่งที่จะทำ (Informing) ด้านที่ 3 การปฏิบัติงาน (Doing) ด้านที่ 4 การสร้างขวัญและกำลังใจ (Reinforcing) และด้านที่ 5 การประเมินผลผลิตของการดำเนินงาน (Evaluating) (สจัด อุทรานันท์. 2530: 84-87)

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
“Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ยังคงมีปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา เช่น ผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ และครูผู้สอนขาดความรู้ความเข้าใจในการนิเทศวิธีการ ขั้นตอน และไม่มีความมั่นใจ (วันฤดี ปยุตติ. 2551: 114) จากความสำคัญและปัญหาดังกล่าว ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพโดยการนิเทศภายในสถานศึกษาที่เป็นระบบ สม่่าเสมอและต่อเนื่อง จึงศึกษาแนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 เพื่อจะนำข้อค้นพบจากการศึกษา ไปปรับปรุงและพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ตามสภาพจริงและตามที่คาดหวัง
2. เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ สถานศึกษาจำนวน 231 โรง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2
2. ขอบเขตตัวแปร ตัวแปรที่ศึกษา (Variables) คือ ความคิดเห็นต่อการบริหารงานนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในองค์ประกอบ 5 ด้าน ได้แก่ ด้านที่ 1 การวางแผนการนิเทศ ด้านที่ 2 การให้ความรู้ในสิ่งที่จะทำ ด้านที่ 3 การปฏิบัติงาน ด้านที่ 4 การสร้างขวัญและกำลังใจ และด้านที่ 5 การประเมินผลผลิตของการดำเนินงาน ของสังกัด อุทรานันท์
3. ขอบเขตเวลา ดำเนินการในช่วง สิงหาคม – ธันวาคม 2559 (ภาคเรียนที่ 1/2559)

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ระเบียบวิธีวิจัย ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือสถานศึกษา จำนวน 231 โรง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการตอบแบบสอบถามจำนวน 146 โรง ได้จากการหาขนาดกลุ่มตัวอย่างตามวิธีการของเครซีมอแกน ซึ่งผู้วิจัยทำการสุ่มตัวอย่างแบบใช้หลักความน่าจะเป็น (Probability Sampling) โดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified random Sampling) ใช้อำเภอที่สถานศึกษาตั้งอยู่เป็นชั้นภูมิ เพื่อให้ได้ตัวอย่างครอบคลุมประชากรทั้งหมด แล้วจึงสุ่มตัวอย่างแบบสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เพื่อเปิดโอกาสให้สถานศึกษาทุกโรงมีสิทธิได้รับการเลือกเท่าๆ กันจนครบตามจำนวนที่ต้องการ ดังตาราง

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
 “Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

สถานศึกษาในอำเภอ	ประชากร (โรง)	กลุ่มตัวอย่าง (โรง)
กระสัง	67	42
บ้านกรวด	47	30
ประโคนชัย	78	49
พลับพลาชัย	23	15
ห้วยราช	16	10
รวม	231	146

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสัมภาษณ์ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 3 คน ครูผู้สอนจำนวน 3 คน และศึกษานิเทศก์จำนวน 3 คน รวมทั้งสิ้น 9 คน โดยกำหนดคุณสมบัติดังนี้ (1) ต้องสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโท หรือ (2) ต้องมีประสบการณ์การทำงานในหน้าที่ไม่น้อยกว่า 5 ปี ซึ่งผู้วิจัยได้จากการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling)

2. ขั้นตอนการวิจัย ดำเนินการ 2 ขั้นตอน คือ ขั้นแรกใช้แบบสอบถามเพื่อหาประเด็นในการสัมภาษณ์ ขั้นตอนที่ 2 ใช้การสัมภาษณ์ในการหาแนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษา

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการใช้แบบสอบถาม ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามในการรวบรวมเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในสถานศึกษา 146 โรง สถานศึกษาละ 3 ชุด รวมทั้งสิ้น 438 ชุด ผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ และครูผู้สอน โดยการใช้การสัมภาษณ์ หาแนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษา จากกลุ่มตัวอย่าง 9 คน ประกอบด้วย ครู ผู้บริหารสถานศึกษา และศึกษานิเทศก์ที่รับผิดชอบในสถานศึกษา โดยใช้เทคนิคการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation)

4. การวิเคราะห์ข้อมูล จากแบบสอบถาม ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับและนำมาวิเคราะห์ทางสถิติโดยใช้คอมพิวเตอร์ในการคำนวณค่าสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติโดยมีขั้นตอนดังนี้ (1) วิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงพรรณนา (Description Statistics) อธิบายข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ค่าจำนวน (Frequency) และร้อยละ (Percentage) (2) วิเคราะห์ข้อมูลการประเมินความต้องการจำเป็นต่อการนิเทศภายในสถานศึกษาของครูและผู้บริหารสถานศึกษา นำข้อมูลที่ได้อมาวิเคราะห์หาผลต่างของสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นโดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) (3) การวิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นวิธี Priority Need Index (PNI) แบบปรับปรุง (PNI_{modified}) โดย นางลักษณ์วิรัชชัย และสุวิมล ว่องวานิช (สุวิมล ว่องวานิช, 2558, หน้า 279) ได้ปรับปรุงการคำนวณมาจากดัชนี PNI โดยการหาค่าผลต่างระหว่างค่าเฉลี่ยสภาพที่ควรจะเป็น (I) กับค่าเฉลี่ยสภาพที่เป็นอยู่หรือสภาพความเป็นจริง (D) โดยใช้หลักการกำหนดความต้องการจากระดับสภาพความเป็นจริงเป็นสูตรในการคำนวณดังนี้ (PNI_{modified}) = (I-D)/D โดย (PNI_{modified}) หมายถึง ดัชนีความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง I (Importance) หมายถึง ค่าเฉลี่ยของระดับสภาพที่ควรจะเป็น D (Degree of Success) หมายถึง ค่าเฉลี่ยของระดับสภาพที่เป็นจริง

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
 “Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

จากการสัมภาษณ์ ใช้วิธีการการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) จากกลุ่มตัวอย่าง 9 คน ประกอบด้วย ครู ผู้บริหารสถานศึกษา และศึกษานิเทศก์ โดยใช้เทคนิคการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation)

ผลการวิจัย

1. การนิเทศภายในสถานศึกษาตามสภาพจริงและตามที่คาดหวังโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านตามลำดับของความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อยพบว่าการนิเทศภายในสถานศึกษาตามสภาพจริงและตามที่คาดหวังทุกด้านอยู่ในระดับมากดังนี้ การให้ความรู้ในสิ่งที่จะทำรองลงมาการประเมินผลผลิตของการดำเนินงาน รองลงมาการปฏิบัติงาน รองลงมาการวางแผนการนิเทศและการสร้างขวัญและกำลังใจตามลำดับ **การให้ความรู้ในสิ่งที่จะทำ** ตามสภาพจริงและตามที่คาดหวังโดยรวมอยู่ในระดับมาก สำหรับรายข้อเมื่อเรียงลำดับตามความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อยพบว่าการอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้ของวิทยากรให้บุคลากรภายในสถานศึกษาตามสภาพจริงและตามที่คาดหวังอยู่ในระดับมาก รองลงมาการอบรมพัฒนาความรู้เรื่องการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครูตามสภาพจริงและตามที่คาดหวังอยู่ในระดับมาก และรองลงมาในการอบรมมีการตอบคำถามของวิทยากรที่ชัดเจนเข้าใจง่ายตามสภาพจริงและตามที่คาดหวังในระดับมากตามลำดับ ส่วนความต้องการจำเป็นลำดับสุดท้ายเป็นการอบรมมีการใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายของวิทยากรขณะให้ความรู้กับการอบรมพัฒนาความรู้เรื่องการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษาตามสภาพจริงและตามที่คาดหวังในระดับมาก **การประเมินผลผลิตของการดำเนินงาน** ตามสภาพจริงและตามที่คาดหวังโดยรวมอยู่ในระดับมาก สำหรับรายข้อเมื่อเรียงลำดับตามความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย พบว่าการปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ประเมินผลการนิเทศภายในสถานศึกษาอยู่เสมอตามสภาพจริงและตามที่คาดหวังในระดับมากรองลงมาการวิเคราะห์ข้อมูลของการนิเทศภายในสถานศึกษาตามสภาพจริงและตามที่คาดหวังในระดับมากและรองลงมาการพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องตามสภาพจริงและตามที่คาดหวังในระดับมากตามลำดับ ส่วนความต้องการจำเป็นลำดับสุดท้ายเป็นการกำหนดกรอบการประเมินผลการนิเทศภายในสถานศึกษาตามสภาพจริงและตามที่คาดหวังในระดับมาก **การปฏิบัติงาน** ตามสภาพจริงและตามที่คาดหวังโดยรวมอยู่ในระดับมาก สำหรับรายข้อเมื่อเรียงลำดับตามความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อยพบว่าการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษาตามสภาพจริงและตามที่คาดหวังในระดับมากรองลงมาการควบคุมคุณภาพการปฏิบัติการนิเทศภายในสถานศึกษาตามสภาพจริงและตามที่คาดหวังในระดับมากและรองลงมาการประเมินความสำเร็จการนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นระยะ ๆ ตามสภาพจริงและตามที่คาดหวังในระดับมากตามลำดับ ส่วนความต้องการจำเป็นลำดับสุดท้ายเป็นการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนตามสภาพจริงอยู่ในระดับมากส่วนตามที่คาดหวังอยู่ในระดับมากที่สุด

2. แนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษา **การวางแผนการนิเทศ** (1)ควรมีการสำรวจความต้องการในการนิเทศภายในสถานศึกษา (2)ควรมีการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศที่ใช้ในการวางแผนการนิเทศภายในสถานศึกษา (3)ควรมีการจัดทำโครงการนิเทศภายในสถานศึกษา (4)ควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการ

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
 “Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

นิเทศภายในสถานศึกษา การให้ความรู้ในสิ่งที่จะทำ ควรมีการอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้ของวิทยากรให้บุคลากรภายในสถานศึกษา การปฏิบัติงาน (1)ควรมีการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษา (2)ควรมีการควบคุมคุณภาพการปฏิบัติการณ์เทศภายในสถานศึกษา (3)ควรมีการประเมินความสำเร็จการนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นระยะ ๆ (4)ควรมีการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้ทันสมัยอยู่เสมอ (5)ควรมีการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของนักเรียน การสร้างขวัญและกำลังใจ (1)ควรสร้างการรู้จักและยอมรับค่านิยมของตนเอง (2)ควรมีบริการที่ตรงตามความต้องการของครู (3)ควรมีช่องทางเลือกใช้การติดต่อสื่อสารได้หลายรูปแบบ เช่น ทางโทรศัพท์ ทางอินเทอร์เน็ต เป็นต้น การประเมินผลผลิตของการดำเนินงาน (1)ควรมีการวิเคราะห์ข้อมูลของการนิเทศภายในสถานศึกษา (2)ควรมีการพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง (3)ควรมีการจัดทำรายงานผลการนิเทศภายในสถานศึกษา (4)ควรมีการกำหนดกรอบการประเมินผลการนิเทศภายในสถานศึกษา

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยแนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษาเมื่อเรียงลำดับตามความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อยตามลำดับดังนี้ ด้านการให้ความรู้ในสิ่งที่จะทำ รองลงมาด้านการประเมินผลผลิตของการดำเนินงาน รองลงมา ด้านการปฏิบัติงาน รองลงมา ด้านการวางแผนการนิเทศ และด้านการสร้างขวัญและกำลังใจ ตามลำดับ

1. จากผลการวิจัยที่พบว่าการให้ความรู้ในสิ่งที่จะทำ ควรให้มีการอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้ของวิทยากรให้บุคลากรภายในสถานศึกษา การอบรมพัฒนาความรู้เรื่องการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู การตอบคำถามของวิทยากรที่ชัดเจนเข้าใจง่าย ในการอบรมมีการใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายของวิทยากรขณะให้ความรู้และการอบรมพัฒนาและความรู้เรื่องการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา สอดคล้องกับความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังนี้ ครูคนที่ 1 “มีคู่มือในการนิเทศให้กับครูทุกคนเพื่อเข้าใจตรงกัน” ครูคนที่ 2 “มีการหาความรู้เพิ่มเติมโดยการพูดคุยกันกับครูที่มีความรู้ความถนัดเฉพาะด้านนั้นๆ” “ขอความช่วยเหลือด้านเอกสารที่ใช้ในการเพิ่มพูนความรู้” ผู้บริหารสถานศึกษาคนที่ 2 “ใช้วิธีการประชุมและการอบรม” ครูคนที่ 3 “ประชุมทำความเข้าใจให้ตรงกันในการนิเทศ” ผู้บริหารสถานศึกษาคนที่ 3 “การประชุมอบรมเรื่องต่างๆ วิชาการและการทำงานในการนิเทศให้เข้าใจตรงกัน” และศึกษานิเทศก์คนที่ 2 “การสร้าง ความเข้าใจที่ตรงกันด้านการศึกษาและการนิเทศการศึกษาของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เช่น ครู ผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง โดยการประชุมหรืออบรมเป็นเรื่อยๆ ไป” จะเห็นได้ว่าขั้นตอนของการให้ความรู้ ความเข้าใจถึงสิ่งที่จะดำเนินการต้องอาศัยความรู้ความสามารถอย่างไรบ้าง จะมีขั้นตอนในการดำเนินการอย่างไรและจะดำเนินการอย่างไรให้ผลงานออกมาอย่างมีคุณภาพ ขั้นตอนนี้จำเป็นทุกครั้งสำหรับเริ่มการนิเทศที่จัดขึ้นใหม่ไม่ว่าจะเป็นเรื่องใดก็ตามและเมื่อมีความจำเป็นสำหรับงานนิเทศที่ยังเป็นไปไม่ได้ผลหรือได้ผลไม่ถึงขั้นที่พอใจ ซึ่งจำเป็นที่จะต้องทบทวนให้ความรู้ในการปฏิบัติงานที่ถูกต้องอีกครั้งหนึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิลาสินี ชติยะ (2558) เรื่อง “การศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียนกลุ่มโรงเรียนมหาชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
“Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

สมุทรสาคร” พบว่า ผู้บริหารควรชี้แจงถึงเป้าหมายหรือความต้องการของสถานศึกษาและการสร้างความเข้าใจให้กับคณะกรรมการการนิเทศและครูผู้รับการนิเทศเพื่อจะได้เตรียมความพร้อมในการนิเทศและช่วยให้การนิเทศเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อสถานศึกษาและผู้เรียนให้มากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปราณี ชั้นที (2553) เรื่อง“การศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง 2” พบว่า ควรรวบรวมตำรา ความรู้ทางวิชาการใหม่ๆ เกี่ยวกับการสร้างความเข้าใจและเตรียมการนิเทศ จัดทำเอกสาร คู่มือ แนวคิดเกี่ยวกับการสร้างความเข้าใจและเตรียมการนิเทศ จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาเกี่ยวกับความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศ จัดให้มีการประเมินตนเองและหาจุดเด่นจุดด้อยเพื่อนำไปเป็นจุดพัฒนา โดยทุกคนให้การยอมรับ

2. จากผลการวิจัยที่พบว่า การประเมินผลผลิตของการดำเนินงาน ควรให้มีการปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ประเมินผลการนิเทศภายในสถานศึกษาอยู่เสมอ การวิเคราะห์ข้อมูลของการนิเทศภายในสถานศึกษา การพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง การจัดทำรายงานผลการนิเทศภายในสถานศึกษา และการกำหนดกรอบการประเมินผลการนิเทศภายในสถานศึกษา สอดคล้องกับความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาคนที่ 1 “ดูภาพรวมของโรงเรียนเพื่อให้เดินไปในทิศทางเดียวกัน” ครูคนที่ 2 “มีการสรุปผลการนิเทศประจำเดือนและประจำภาคเรียนในที่ประชุมของสถานศึกษา” และผู้บริหารสถานศึกษาคนที่ 3 “มีการประเมินผลการนิเทศ” “การรายงานประจำปี” ศึกษาพิเศษคนที่ 1 “การประเมินผลควรออกมาในลักษณะข้อมูลเชิงคุณภาพ” ครูคนที่ 1 “มีการรายงานผลการนิเทศให้กับหัวหน้าสายชั้น หัวหน้างานวิชาการตามลำดับ” ผู้บริหารสถานศึกษาคนที่ 2 “จัดทำรายงานผลการนิเทศและรายงานผลการนิเทศต่อคณะกรรมการสถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา” และศึกษาพิเศษคนที่ 3 “มีการประเมินผล สรุปผล การติดตาม การรายงานผลการนิเทศเป็นระบบและต่อเนื่อง” ครูคนที่ 1 “ฝ่ายวิชาการสร้างเอกสารนิเทศกำกับติดตาม” จะเห็นได้ว่าการประเมินผลผลิตของการดำเนินงาน เป็นขั้นตอนที่ผู้นิเทศทำการประเมินผลการดำเนินงานที่ผ่านไปแล้วว่าเป็นอย่างไร หลังจากการประเมินผลการนิเทศ หากพบว่ามีปัญหาหรือมีอุปสรรคอย่างใดอย่างหนึ่งที่ทำให้การดำเนินงานไม่ได้ผล จะต้องมีการปรับปรุง แก้ไข ซึ่งการปรับปรุงแก้ไข อาจทำได้โดยการให้ความรู้เพิ่มเติมในเรื่องที่ปฏิบัติใหม่อีกครั้ง ในกรณีที่ผลงานยังไม่ถึงขั้นน่าพอใจ หรือได้ดำเนินการปรับปรุงการดำเนินงานทั้งหมดไปแล้ว ยังไม่ถึงเกณฑ์ที่ต้องการ สมควรที่จะต้องวางแผนร่วมกันวิเคราะห์หาจุดที่ควรพัฒนา หลังใช้นวัตกรรมด้านการเรียนรู้เข้ามาในนิเทศ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิลาสินี ชติยะ (2558) เรื่อง“การศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนมหาชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร” พบว่า ควรมีการรายงานผลการนิเทศที่เป็นระบบมีการรายงานผลการประเมินให้ครูผู้รับการนิเทศได้ทราบเพื่อเป็นข้อมูลสำหรับครูผู้รับการประเมินนำไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาตนเอง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปราณี ชั้นที (2553) เรื่อง“การศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง 2” พบว่า การประเมินข้อดีข้อเสียเพื่อนำมาปรับปรุงการเรียนการสอน จัดบันทึกผลการประเมินไว้เป็นหลักฐานและรายงานผลการปฏิบัติงานให้ทุกฝ่ายได้รับทราบ ควร

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
“Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

ประเมินผลการปฏิบัติงานการนิเทศภายในอย่างต่อเนื่อง และนำผลการประเมินมาวิเคราะห์หาแนวทางในการแก้ปัญหาการนิเทศ

3. จากผลการวิจัยที่พบว่า การปฏิบัติงาน ควรให้มีการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษา การควบคุมคุณภาพการปฏิบัติการนิเทศภายในสถานศึกษา การประเมินความสำเร็จการนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นระยะ ๆ การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้ทันสมัยอยู่เสมอ และการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของนักเรียน สอดคล้องกับความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังนี้ ครูคนที่ 2 “มีการนิเทศภายในชั้นเรียน” “มีการดูแลเอกสารที่ใช้จัดการเรียนการสอนและจัดสภาพบริบทในชั้นเรียน” ครูคนที่ 1 “กระบวนการนิเทศแบบเพื่อนนิเทศเพื่อน” ผู้บริหารสถานศึกษาคนที่ 1 “นิเทศแบบกัลยาณมิตร มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับองค์กรภายนอก” ศึกษาพิเศษคนที่ 1 “มีการสร้างเครือข่ายผ่านเฟสบุ๊ค ไลน์ เครือข่ายการสื่อสาร” ผู้บริหารสถานศึกษาคนที่ 2 “การนิเทศจะเป็นการสังเกตการสอนเป็นหลัก” ผู้บริหารสถานศึกษาคนที่ 3 “มีการเยี่ยมชั้นเรียนในลักษณะที่เป็นกัลยาณมิตรที่สุด” และศึกษาพิเศษคนที่ 3 “ใช้วิธีการนิเทศที่หลากหลายตามความแตกต่างระหว่างบุคคลของครู” ครูคนที่ 1 “โดยการเขียนข้อเสนอแนะลงในแบบการประเมินการนิเทศ” ครูคนที่ 2 “ผู้อำนวยการสถานศึกษามีการสนับสนุนและอำนวยความสะดวกด้านสื่อและอุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอนอย่างเต็มที่และทันสมัย” ผู้บริหารสถานศึกษาคนที่ 2 “ใช้กระบวนการตรวจสอบคุณภาพของผู้เรียนเมื่อจบแต่ละช่วงชั้น” จะเห็นได้ว่ามีความต้องการการนิเทศแบบกัลยาณมิตรซึ่งเป็นการชี้แนะและช่วยเหลือด้านการเรียนการสอนในกลุ่มเพื่อนครูด้วยกัน มีหลักการนิเทศที่เน้นประเด็นสำคัญ (1) การสร้างศรัทธา ผู้นิเทศจะต้องสร้างศรัทธา เพื่อให้เพื่อนครูยอมรับและเกิดความสนใจที่จะใฝ่รู้ที่ ใฝ่ปรับปรุงการ จัดกระบวนการเรียนรู้ (2) การร่วมคิดแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ จะต้องมีการพบปะกันอย่างสม่ำเสมอ มีการร่วมคิดแก้ปัญหาและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งกันและกัน (3) การติดตามประเมินผลตลอดกระบวนการ ผู้นิเทศจะต้องบันทึกการนิเทศอย่างสม่ำเสมอ สังเกตและรับฟังข้อมูลป้อนกลับจากเพื่อนครูผู้รับการนิเทศ ศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไข เพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ขึ้นใหม่อย่างเป็นระบบและต่อเนื่องสืบไป และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปราณี ชันที (2553) เรื่อง “การศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง 2” พบว่า ควรจัดให้มีปฏิทินการปฏิบัติการนิเทศอย่างชัดเจน จัดให้มีการชี้แจงภารกิจของผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ เพื่อสร้างความเข้าใจที่ตรงกัน และจัดให้มีการปฏิบัติการนิเทศ ควบคุม กำกับ ให้เป็นไปตามแผนอย่างมีประสิทธิภาพ

4. จากผลการวิจัยที่พบว่า การวางแผนการนิเทศ ควรให้มีการสำรวจความต้องการในการนิเทศภายในสถานศึกษา การสำรวจความต้องการในการพัฒนาการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา การจัดระบบข้อมูลสารสนเทศที่ใช้ในการวางแผนการนิเทศภายในสถานศึกษา มีการจัดทำโครงการนิเทศภายในสถานศึกษา และการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในสถานศึกษา สอดคล้องกับความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังนี้ ครูคนที่ 1 “มีการประชุมร่วมกันกับครูเพื่อเป็นจุดเริ่มต้นในการจัดทำเอกสารการนิเทศ” ศึกษาพิเศษคนที่ 1 “การให้ผู้นำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนการนิเทศ” “ให้ครูได้มีส่วนร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมทำงาน” ผู้บริหารสถานศึกษาคนที่ 2 “มีการทำ

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
 “Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

SWOT โดยมีตัวแทนครู ผู้ปกครอง ผู้แทนชุมชน จนได้เป็นแผนของโรงเรียน” และศึกษานิเทศก์คนที่ 3 “ควรมีการทำ SWOT เพื่อการวางแผนการนิเทศ” ผู้บริหารสถานศึกษาคนที่ 1 “มีข้อมูลที่เป็นปัญหาของผู้เรียน แล้วนำไปพูดคุยกับคุณครูเพื่อแก้ปัญหาให้กับนักเรียน” ครูคนที่ 3 “มีการประชุมเพื่อการวางแผนการนิเทศ และสร้างเครื่องมือ” ครูคนที่ 2 “มีปฏิทินการนิเทศ” “กำหนดการการนิเทศ” ครูคนที่ 1 กับครูคนที่ 2 “มีคณะกรรมการการนิเทศ” และผู้บริหารสถานศึกษาคนที่ 3 “มีการตั้งคณะกรรมการ กำหนดปฏิทินการนิเทศ สร้างเครื่องมือการนิเทศ” จะเห็นได้ว่าขั้นตอนที่ผู้บริหาร ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศทำการประชุมปรึกษาหารือ เพื่อให้ได้มาซึ่งปัญหาและความต้องการจำเป็นที่ต้องมีการนิเทศ รวมทั้งวางแผนถึงขั้นตอนการปฏิบัติเกี่ยวกับการนิเทศที่จัดขึ้นจึงมีความสำคัญ สอดคล้องกับวิลาลินี ชัตติยะ (2558) เรื่อง “การศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนมหาชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุทสาคร” พบว่า ควรศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับปัญหาการจัดการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนของแต่ละสถานศึกษา เพื่อหาจุดเด่น จุดด้อยและความต้องการที่แท้จริงของสถานศึกษา เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับครูแกนนำการนิเทศจะได้มีแนวทางในการวางแผนการนิเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปราณี ชันที (2553) เรื่อง “การศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง 2” พบว่า ควรเปิดโอกาสให้ครูอาจารย์มีส่วนร่วมเกี่ยวข้องกับการศึกษา สภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการได้วางแผนแนวทางการแก้ไขปัญหาร่วมกัน ควรกำหนดทางเลือกที่สอดคล้องกับปัญหาตามทรัพยากรที่มีอยู่และความเป็นไปได้สูงและควรนำมาเป็นองค์ประกอบในการพิจารณาประกอบการวางแผน กำหนดแนวทาง วิธีการดำเนินงานในแผนปฏิบัติงานของสถานศึกษา

5. จากผลการวิจัยที่พบว่า การสร้างขวัญและกำลังใจ ควรให้มีการรู้จักและยอมรับค่านิยมของตนเอง ขั้นตอนการให้บริการไม่ยุ่งยากซับซ้อน และมีความคล่องตัว การบริการที่ตรงตามความต้องการของครูช่องทางเลือกใช้การติดต่อสื่อสารได้หลายรูปแบบ เช่น ทางโทรศัพท์ ทางอินเทอร์เน็ต เป็นต้น และมีความมีน้ำใจ มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อกันในการนิเทศ สอดคล้องกับความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาคนที่ 1 “สนับสนุนการทำงานของครูและนักเรียนโดยการประกาศเมื่อได้รับรางวัลในระดับต่างๆ ให้ทราบเพื่อเป็นแบบอย่าง” ครูคนที่ 3 “ความสัมพันธ์ระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศเป็นแบบกัลยาณมิตร” “เพื่อนร่วมงานรับรู้และยอมรับความแตกต่างของแต่ละบุคคล” และศึกษานิเทศก์คนที่ 3 “การยอมรับซึ่งกันและกันของคณะนิเทศ” ผู้บริหารสถานศึกษาคนที่ 1 “สนับสนุนให้มีการแข่งขันกันกับโรงเรียนต่างๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ” และศึกษานิเทศก์คนที่ 1 “ครูสามารถนำงานที่ทำร่วมกันในองค์กรมาใช้เป็นประโยชน์ในความก้าวหน้าของครูได้เช่นกัน” ครูคนที่ 2 “ผู้อำนวยการสถานศึกษาได้อำนวยความสะดวกในการติดตั้งระบบอินเทอร์เน็ตประจำชั้นเรียนและครอบคลุมบริเวณโรงเรียน” ผู้บริหารสถานศึกษาคนที่ 2 “อำนวยความสะดวกในการจัดหา ติดตั้งอุปกรณ์ IT (Information Technology) ให้ใช้ในชั้นเรียน” และผู้บริหารสถานศึกษาคนที่ 3 “มีการประสานงานโดยการใช้เทคโนโลยีสื่อสารให้เกิดประโยชน์สูงสุด” จะเห็นได้ว่าขั้นตอนของการเสริมแรงของผู้บริหาร เพื่อให้ผู้รับการนิเทศมีความมั่นใจและบังเกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ขึ้นนี้อาจดำเนินไปพร้อมๆ กับผู้รับการนิเทศที่กำลัง

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
“Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

ปฏิบัติงานหรือการปฏิบัติงานได้เสร็จสิ้นแล้วก็ได้ สอดคล้องกับวิลาสินี ชติยะ (2558) เรื่อง “การศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนมหาชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร” พบว่า ผู้บริหารควรมีการประชุมครูที่มีผลงานการปฏิบัติหน้าที่ดีเด่นจากการนิเทศ ทั้งการกล่าวการชื่นชมเป็นการส่วนตัว และกล่าวชื่นชมต่อครูทั้งสถานศึกษาในที่ประชุม และกล่าวชื่นชมต่อบุคคลภายนอกเมื่อมีโอกาส รวมถึงให้รางวัลเล็กๆน้อยๆ ตามความเหมาะสม และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปราณี ชันที (2553) เรื่อง “การศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง 2” พบว่า จัดให้มีการสร้างความสามัคคีและการทำงานเป็นทีมของบุคลากรในสถานศึกษา จัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก เครื่องมือเครื่องใช้ในการปฏิบัติการนิเทศภายในสถานศึกษาและจัดให้มีการยกย่องชมเชยให้ความสนใจแก่ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้งาน

1.1 ด้านการวางแผนการนิเทศ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ศึกษานิเทศก์ คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครอง ควรค้นหาจุดอ่อน จุดแข็ง อุปสรรค และโอกาส ชี้ให้ทราบถึงปัญหาเพื่อช่วยให้เห็นถึงแนวทางต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นในการพัฒนานักเรียน

1.2 ด้านการให้ความรู้ในสิ่งที่จะทำ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ศึกษานิเทศก์ และคณะกรรมการสถานศึกษา ควรมีการประชุม อบรม หรือสัมมนา เรื่องที่เกี่ยวกับการนิเทศภายในสถานศึกษาให้เข้าใจตรงกัน

1.3 ด้านการปฏิบัติงาน ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ศึกษานิเทศก์ และคณะกรรมการสถานศึกษา ควรจัดให้มีการนิเทศภายในสถานศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งการนิเทศการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาและปรับปรุงการเรียนการสอนของครูภายในสถานศึกษา

1.4 ด้านการสร้างขวัญและกำลังใจ การยกย่อง ชมเชย การมอบรางวัล หรือความสำเร็จของนักเรียน เหล่านี้เป็นขวัญและกำลังใจของครูและบุคลากรทางการศึกษา

1.5 ด้านการประเมินผลผลิตของการดำเนินงาน ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ศึกษานิเทศก์ และคณะกรรมการสถานศึกษา ควรมีการประเมินผลผลิตของการดำเนินงานเพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานในรอบปีถัดไป

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

2.1 ควรศึกษาการพัฒนาวิธีการให้ความรู้ในสิ่งที่จะทำของผู้บริหารสถานศึกษา ครู ศึกษานิเทศก์ และคณะกรรมการสถานศึกษา เช่น เทคนิคการอบรม

2.2 ควรศึกษาวิธีการวัดและประเมินผลผลิตของการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษา

2.3 ควรศึกษาวิธีการนิเทศภายในสถานศึกษา

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
 “Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545. กรุงเทพมหานคร : คุรุสภา
- ปราณี ชันที. (2553). การศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง 2. ปรินญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2543). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- วันฤดี ปุยดี. (2551). ปัญหาและความต้องการการนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2. ปรินญาครุศาสตรมหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
- วิลาสินี ชัดียะ. (2558). การศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียน กลุ่มโรงเรียน มหาชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร. ปรินญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สงัด อุทรานันท์. (2530). การนิเทศการศึกษา หลักการ ทฤษฎี และปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: มิตร สยาม.
- สุทธนู ศรีไสย์. (2537). หลักการนิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2558). การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: บริษัท ทวี.พรินท์ (1991) จำกัด.